

Smag, senere er det blevet ved for at holde de Personer i Virksomhed, som nu engang havde Interesse deraf. Man skal imidlertid ikke lade sig friste ind paa en saadan Vej. Hvad Frugttræhaven angaaer, da ville jo de Frugttræer, som ere i den, ikke forsvinde derved, at den bliver bortsolgt, og den Gartner, som kjober en saadan Have, vil jo allerbedst komme til Erkjendelse af, om det i Virkeligheden er fordeelagtigt at drive dem som hidtil. Er der en Trang til Frugttræer og til Frugttræer af de Sorter, som findes der, saa vil jo denne Trang ytre sig i Anskaffelser til nogenlunde passende Priser; er det en Industriegreen, som Landet trænger til, saa vil den udvikle sig ikke alene i Egnen af Hovedstaden, men ogsaa paa forskjellige andre Steder i Landet, hvilket er meget fordeelagtigere. Er derimod denne Industriegreen trykket af en offentlig Have, hvor Prisen, der kommer ind for det tilvirkede Product, ikke kommer saa nøie i Betragtning, eftersom Staten maa bære Tabet, vil den private Bestræbelse derved tabe i Styrke. Jeg for min Part er derfor tilstuds at fraraade at gaae ind paa dette Lovforslag; imidlertid skal jeg ikke modsætte mig, at det gaaer over til anden Behandling, eftersom det er et Regjeringsforslag — det skulde nemlig være ganske særdeles Omstændigheder, der skulde kunne formaae mig til at søge at afvise et Regjeringsforslag — men jeg skal ved anden Behandling gjøre mig Glid for, at vi ikke skulde komme til at antage en Lov, som atter stiller sig paa Siegfried von Lindbergs Standpunkt, der altid vil sig „so ein Ding haben.“

Indenrigsministeren: Jeg har forelagt dette Lovforslag, for at faae en fast Regel at gaae efter med Hensyn til de Udgifter, som ere forbundne med Vedligeholdelsen og Driften af de offentlige Haver; jeg har ikke troet, at det kunde være det ærede Things Mening, at de Haver, som her er Spørgsmaal om, nemlig Rosenborgs, Fredensborgs og Frederiksbergs Haver, skulde sælges, men, skulde de ikke det, saa maae de nødvendigviis vedligeholdes, og der maa da ansættes baade Gartnerne og de øvrige fornødne Opsynsbetjente. Hvad navnlig Frugttræplanteskolen angaaer, da er det dog ikke en saa ganske uvigtig Ting, at Folk, som ønske at faae gode Frugttræer og

saadanne, der passe til vort Klima, kunne være istand til at erholde dem. Hos vore Gartnerne troer jeg ikke, at de i Almindelighed ere til at erholde, da disse nemlig for største Delen indforskrive deslige Træer fra Udlandet, hvoraf Følgen er, at de ikke ere klimatiserede, saa at man altsaa ikke forud veed, hvorvidt de Frugttræer, man faaer, virkelig ere passende for vort Klima. Jeg troer just heller ikke, at det kan være en Anke imod Lovforslaget, at man har tænkt paa at benytte den Leilighed, som de offentlige Haver frembyde til at give unge Mennesker, som maatte ønske at oplæres i Gartneriet, en Underviisning, som de kunne faae uden forøget Udgift for Staten. Det forekommer mig saaledes, at ikke alle de Bemærkninger, som den ærede sidste Taler fremførte mod Forslaget, ere saa ganske begrundede.

Tscherning: Rosenborg og Frederiksberg Haver undtager jeg naturligviis fra mine Bemærkninger; jeg har allerede gjort opmærksom paa, at de Haver, som fandt en Anvendelse af denne Art, var der ikke Spørgsmaal om; det er der en ganske simpel Vedligeholdelses sag, som ikke gaaer ind i et systematisk Landskabsgartneri. Det var Fredensborg Have, jeg nærmest havde for Øie. Den er en Skov med Gange i; det har den været flere Aar tidligere, og det kan den blive igjen. Ved anden Behandling skal det blive oplyst, hvad den frembringer som Skov, og da troer jeg, man snart skal komme til den Overbeviisning, at det Rigtigste er, at den overgaaer til Skovbrug igjen. Man kan for en meget ringe Beføstning igennem Skovvæsenet holde de vigtigste Gange vedlige, og det er vistnok Alt, hvad der kan være nødvendigt for det ikke saa overmaade talrige Publicum, som kommer til dette Sted. — Hvad Frugtplanteskolen angaaer, da har den jo bestaaet i en Række af Aar, og skulde den have frugtet Noget, maatte den have tilveiebragt, at vi ikke mere behøvede at indforskrive fremmede Frugttræer; men nu indforskrive vi stadigt fremmede Frugttræer, og dette paastaar jeg ligger aabenbart i, at vi have denne Frugthave, idet Ingen har turdet vove at opelske Frugttræer her i Landet, eftersom han frygtede for Concurrencen med den